

เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๘

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๓

คณะเห็นขวานเพชรระเห็ดมา ประทานพรหมณ์รามรงค์ให้คงกร จึงก้มเศียรคอยรับให้มันเหมาะ แต่คงงาช้างเดียวแต่ปางนั้น	ก็รู้ว่าพระบิดามหิศร จะสู้ขวานพระบิดรไม่ควรกัน ขวานจำเพาะถูกงาช้างหนึ่งสะบัน เลยมีนามว่าเอกทันต์บรรลือแรง
บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน กรินรมิต, พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	

๑. บทใดไม่ได้แสดงการเคลื่อนไหว

- ก. คณะเห็นขวานเพชรระเห็ดมา
ค. เลยมีนามว่าเอกทันต์บรรลือแรง

- ข. จึงก้มเศียรคอยรับให้มันเหมาะ
ง. ขวานจำเพาะถูกงาช้างหนึ่งสะบัน

๒. จากบทอ่านแสดงให้เห็นถึงคุณธรรมข้อใด

- ก. ความเมตตา
ค. ความยุติธรรม

- ข. ความเสียสละ
ง. ความจงรักภักดี

๓. จุดมุ่งหมายสำคัญของบทอ่านนี้คือข้อใด

- ก. บอกที่มาของขวาน
ค. บอกที่มาของพระนามพระคณศ

- ข. บอกชื่อพระบิดาของพระคณศ
ง. บอกสาเหตุที่พรหมณ์ได้รับพระราชทานขวาน

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๖

เมื่อน้อยเรียนเร่รู้ ครั้นใหญ่หาสินมา เมื่อกกลางแก่ศรัทธา ครั้นแก่แรงวอกแว้า	วิชา สู่เหย้า ทำแต่ บุญนา ห่อนได้เป็นการ โคลงโลกนิติ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร
---	---

๔. บทอ่านนี้ไม่ได้สื่อความหมายในข้อใด

- ก. การสร้างบุญกุศล
ค. การเก็บหอมรอมริบ

- ข. การแสวงหาความรู้
ง. การเลือกคบมิตรแท้

๕. “ครั้นใหญ่หาสินมา สู่เหย้า” ข้อความที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด

- ก. เพื่อน
ค. ปราชญ์

- ข. ทรัพย์
ง. สุขภาพ

๖. คำที่ปรากฏในแต่ละวรรคจากบทอ่านนี้ ข้อใดมีความหมายไม่สัมพันธ์กับข้ออื่น

- ก. หา
ค. เร่ง

- ข. ทำ
ง. แร่ง

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๗-๑๐

ครั้นถึงจึงประณตบทงสุ ว่าพระองค์เป็นลัทธิธาดรี ผู้ใดทำชอบต่อเบื้องบาท ตัวข้าก็มีขอบนัก พระองค์ผู้ทรงศักดิ์ดาเดช กรรมเวรสิ่งใดตั้งนี้	ทูลองค์พระอิศวรเรืองศรี ยอมเมตตาปราณีทั่วพัศตร์ ก็ประสาททั้งพรแลยศศักดิ์ ล้างเท่าสุรารักษ์ถึงโกฏิปี ไม่โปรดเกศแก่ข้าบาทศรี ทูลพลางโคกักรำพันฯ
รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก, พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช	

๗. “สุรารักษ์” หมายถึงข้อใด

- ก. ยักษ์
ค. มนุษย์

- ข. เทวดา
ง. พระเจ้าแผ่นดิน

๘. จากบทอ่านแสดงความรู้สึกผู้พูดอย่างไร

- ก. โกรธ
ค. หวั่นใจ

- ข. น้อยใจ
ง. แค้นใจ

๙. “พระองค์ผู้ทรงศักดิ์ดาเดช” หมายถึงใคร

- ก. พระวิษณุ
ค. พระพรหม

- ข. พระอิศวร
ง. พระนารายณ์

๑๐. ข้อใดมีความหมายเหมือนกับคำว่า “ประณต”

- ก. วันทา
ค. ศรัทธา

- ข. เมตตา
ง. ประสาท

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๑-๑๒

ตั้งสติ การมีสติเป็นเรื่องสำคัญในการรับมือกับแผ่นดินไหว มีผลต่อการเคลื่อนย้ายตนเองออกจากสถานที่นั้น ๆ การมีสติจะทำให้ตนเองเคลื่อนย้ายออกมาได้อย่างปลอดภัย รวมถึงการปิดสวิตช์ไฟ แก๊ส และน้ำประปา เพื่อยับยั้งอันตรายอื่นๆ ที่จะตามมา ออกจากอาคาร หากอยู่บนอาคาร ให้รีบเคลื่อนย้ายโดยทันที เพราะแผ่นดินไหวมีความเสี่ยงที่จะทำให้ตึกและอาคารทรุด ร้าวแรงถึงขั้นถล่มได้ ให้รีบหาประตูทางออก และหาสิ่งของที่ลักษณะแข็งแรงเพื่อใช้ป้องกันศีรษะ หากที่กำลัง หากอยู่ในที่โล่งแจ้ง ควรหาพื้นที่กำบัง เช่น การหลบใต้อุปกรณ์ที่มีความแข็งแรง หรือหากอยู่บนตึกให้ยืนใกล้ ๆ กับกำแพงตรงกลางอาคารจะปลอดภัยที่สุด และห้ามอยู่ใกล้กับหน้าต่างอาคาร โดยเด็ดขาด เพราะอาจจะร้าวและแตกเสียหายได้เมื่อเกิดแผ่นดินไหว การขับขี ขณะขับขีให้ชะลอรถยนต์ ห้ามหยุดรถยนต์โดยทันที หากที่จอดข้างทางให้เป็นบริเวณโล่งแจ้ง ไม่ติดอาคาร ภูเขา และริมทะเลที่มีความเสี่ยง แล้วหาที่กำบัง	กรมอุตุนิยมวิทยา
--	-------------------------

๑๑. ข้อใดที่นักเรียนควรปฏิบัติมากที่สุด หากกำลังเรียนอยู่บนอาคารเรียนและเกิดแผ่นดินไหว

ก. รีบออกจากอาคารเรียน

ข. ปิดสวิตช์ไฟในห้องเรียน

ค. ออกมายืนรอที่ระเบียงอาคารเรียน

ง. วิ่งไปหลบที่ริมหน้าต่างอาคารเรียน

๑๒. บทอ่านนี้ควรตั้งชื่อเรื่องตามข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

ก. วิธีรับมือแผ่นดินไหว

ข. ชีวิตไม่ประมาท ปลอดภัยไว้ก่อน

ค. ไว้ไว้ก่อน... ป้องกันภัยแผ่นดินไหว

ง. อยู่ห่างอาคาร ปลอดภัยจากแผ่นดินไหว

อ่านบทอ่านต่อไป นี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๓-๑๕

แผ่นดินไหว (Earthquake)

อะไรเป็นสาเหตุการเกิดแผ่นดินไหว

ความสั่นสะเทือนของพื้นดินเกิดขึ้นได้ทั้งจากการกระทำของธรรมชาติและมนุษย์ ส่วนที่เกิดจากธรรมชาติ ได้แก่ การเคลื่อนตัวของเปลือกโลกโดยฉับพลันตามแนวขอบของแผ่นเปลือกโลก หรือตามแนวรอยเลื่อน การระเบิดของภูเขาไฟ การยุบตัวของโพรงใต้ดิน แผ่นดินถล่ม อุกกาบาตขนาดใหญ่ตก เป็นต้น ส่วนที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การระเบิดต่าง ๆ การทำเหมือง สร้างอ่างเก็บน้ำไกล้รอยเลื่อน การทำงานของเครื่องจักรกล การจราจร เป็นต้น

ภัยจากแผ่นดินไหวมีอะไรบ้างและส่งผลกระทบอย่างไร

ภัยแผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นมีทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น พื้นดินแยก ภูเขาไฟระเบิด อาคารสิ่งก่อสร้างพังทลายเนื่องจากแรงสั่นไหว ไฟไหม้ ก๊าซรั่ว คลื่นสึนามิ แผ่นดินถล่ม เส้นทางคมนาคมเสียหาย เกิดโรคระบาด ปัญหาด้านสุขภาพจิตของผู้ประสบภัย ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ เช่น การสื่อสารโทรคมนาคมขาดช่วง เครื่องคอมพิวเตอร์หยุดหรือขัดข้อง การคมนาคมทางบก ทางอากาศชะงัก ประชาชนตื่นตระหนก มีผลต่อการลงทุนและการประกันภัย เป็นต้น

บริเวณใดในประเทศไทยที่มีความเสี่ยงต่อแผ่นดินไหวสูงกว่าบริเวณอื่น

บริเวณที่มีความเสี่ยงต่อภัยแผ่นดินไหวสูงในประเทศไทย ได้แก่

๑. บริเวณที่อยู่ใกล้แหล่งกำเนิดแผ่นดินไหว ตามแนวรอยเลื่อนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่วนใหญ่อยู่บริเวณภาคเหนือและตะวันตกของประเทศไทย

๒. บริเวณที่เคยมีประวัติหรือสถิติแผ่นดินไหวในอดีตและมีความเสียหายเกิดขึ้น จากนั้นเว้นช่วงการเกิดแผ่นดินไหวเป็นระยะเวลานาน ๆ บริเวณนั้นจะมีโอกาสการเกิดแผ่นดินไหวที่มีขนาดใกล้เคียงกับสถิติเดิมได้อีก

๓. บริเวณที่เป็นดินอ่อนซึ่งสามารถขยายการสั่นสะเทือนได้ดี เช่น บริเวณที่มีดินเหนียวอยู่ใต้พื้นดินเป็นชั้นหนา เช่น บริเวณที่ลุ่ม หรืออยู่ใกล้ปากแม่น้ำ เป็นต้น

เมื่อเกิดแผ่นดินไหวในประเทศไทย จะเกิดแผ่นดินไหวตามมา (After Shock) อีกหรือไม่

โดยปกติไม่ว่าจะเกิดแผ่นดินไหว ณ ที่ใด เมื่อเกิดแผ่นดินไหวขนาดในระดับปานกลาง ตั้งแต่ ๕.๐ ริกเตอร์ ขึ้นไป มักเกิดแผ่นดินไหวตามมามาก แต่ขนาดของแผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นมักจะลดลง เช่น เกิดแผ่นดินไหว ขนาด ๖.๐ ริกเตอร์ ขนาดแผ่นดินไหวตามมาจะเป็นแผ่นดินไหว ขนาดโดยประมาณ ตั้งแต่ระดับ ๖ ริกเตอร์ ลงไป เป็นต้น

กรมอุตุนิยมวิทยา

๑๓. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของแผ่นดินไหวที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

ก. การระเบิดภูเขาหินปูน

ข. การก่อสร้างเขื่อนใกล้รอยเลื่อน

ค. แรงระเบิดจากการทำเหมืองแร่

ง. การเคลื่อนตัวของเปลือกโลกตามแนวรอยเลื่อน

๑๔. บทอ่านไม่ได้กล่าวถึงเรื่องใด

ก. พื้นที่ที่เกิดแผ่นดินไหว

ข. อันตรายของแผ่นดินไหว

ค. ผลกระทบของแผ่นดินไหว

ง. การปฏิบัติตนเมื่อเกิดแผ่นดินไหว

๑๕. ข้อใดไม่สามารถสรุปได้จากบทอ่านนี้

ก. แผ่นดินไหวเกิดขึ้นได้ทั้งจากการกระทำของธรรมชาติและมนุษย์

ข. เมื่อเกิดแผ่นดินไหวไม่ว่าจะเป็นบริเวณใดก็ตามจะเกิดแผ่นดินไหวตามมาอีกทุกครั้ง

ค. ภัยแผ่นดินไหวอาจส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตของผู้ประสบภัย รวมถึงความสูญเสียด้านอื่น ๆ

ง. พื้นที่ที่เคยเกิดแผ่นดินไหวและมีการเว้นช่วงการเกิดแผ่นดินไหวจะมีโอกาสการเกิดแผ่นดินไหวได้อีก

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ ๑๖-๑๗

5 ความจริงที่ บุหรี่ไฟฟ้า ไม่เคยบอกคุณ

1 อันตรายไม่แพ้ บุหรี่ธรรมดา
บุหรี่ไฟฟ้ามีโลหะหนัก สารก่อมะเร็ง ฝุ่นละออง ขนาดเล็ก ทำให้เป็น โรคปอด หลอดเลือด และหัวใจ

2 ไม่ช่วยให้เลิก สูบบุหรี่มวนได้
บุหรี่ไฟฟ้ามีนิโคตินระดับสูง ต่างจากยาเลิกบุหรี่ ที่ทางการแพทย์ใช้งาน นิโคตินระดับต่ำ

3 เป็นตัวนำสู่ การสูบบุหรี่มวน
งานวิจัยหลายชิ้นระบุเด็ก ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้ามีแนวโน้ม พัฒนาไปสูบบุหรี่มวน มากกว่าเด็กที่ไม่สูบ 2-4 เท่า

4 อันตรายต่อร่างกาย และทางเดินหายใจ
สารปรุงแต่งกลิ่นและรส ในน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่ แปลกปลอมก่อร่างกาย อีกกว่า 16,000 ชนิด เช่น ฟอมาลีน เบนซิน ยาฆ่าแมลง ทำให้เซลล์เยื่อหลอดลม เสี่ยงเลือดฝอยอักเสบ

5 เซลล์มะเร็ง เติบโต
นิโคตินเป็นตัวกระตุ้น และสร้างเส้นเลือดให้ไป หล่อเลี้ยงเนื้องอก ทำให้เนื้องอกโตเร็วขึ้น

“ สสส. มุ่งสร้างสังคมไทยไร้ควัน จากอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อปกป้องเด็กและเยาวชนไทยทุกคน ”

ที่มา: ทวีศักดิ์ ชื่นทิว ใช้นามปากกาและถ่ายภาพเรื่อง “บุหรี่ไฟฟ้า” เมื่อได้รับอนุญาตเพื่อการไม่สูบบุหรี่

๑๖. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของผู้เขียนบทอ่านนี้

ก. ให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า

ค. เชิญชวนให้หลีกเลี่ยงผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้า

ข. แนะนำวิธีการเลิกสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ง. บอกสารเคมีอันตรายที่มีในบุหรี่ไฟฟ้า

๑๗. จากบทอ่าน ข้อใดไม่ถูกต้อง

ก. บุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ธรรมดา

ค. บุหรี่ไฟฟ้ามีสารอันตรายต่อร่างกายจำนวนมาก

ข. บุหรี่ไฟฟ้ามีสารนิโคตินมากกว่ายาเลิกบุหรี่

ง. บุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายต่อปอด หลอดเลือด และหัวใจ

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ ๑๘-๒๐

ภัยอันตราย บุหรี่ไฟฟ้าต่อสุขภาพเด็กวัยรุ่น

ปัจจุบันบุหรี่ไฟฟ้ากำลังระบาดในกลุ่มวัยรุ่นและวัยเรียนส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ

บุหรี่ไฟฟ้า 1 แท่ง
มีปริมาณ **นิโคติน**
เท่ากับบุหรี่ทั่วไป
จำนวน 20 มวน

ระบบประสาทและสมอง

เซลล์สมองถูกทำลาย
อาจทำให้เกิดอาการเวียนศีรษะ
ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ
ความจำลดลง
เรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง

ระบบการหายใจ

เกิดการระคายเคือง
ไอ เหนื่อยง่าย
โรคปอดอักเสบเรื้อรัง
หลอดลมอักเสบ โรคหอบ

ระบบทางเดินอาหาร

ทำให้เกิดแผลในกระเพาะ
คลื่นไส้ อาเจียนไม่ย่อย
กรดไหลย้อน
และอาจนำไปสู่โรคมะเร็ง

ระบบหลอดเลือดและหัวใจ

ภาวะหลอดเลือดแข็ง
โรคหลอดเลือดหัวใจ
จังหวะการเต้นของหัวใจผิดปกติ
ความดันโลหิตเพิ่มขึ้น

ควรมันสอดส่องดูแล เฝ้าระวังการเข้าถึงและการใช้บุหรี่ไฟฟ้า เตือนถึงโทษภัยจากบุหรี่ไฟฟ้า
เป็นตัวอย่างที่ดีโดยการไม่สูบบุหรี่หรือบุหรี่ไฟฟ้า ควรเข้มงวดที่บ้านและสถานศึกษาเป็นสถานที่ปลอดบุหรี่
ผู้ที่สัมผัสสารพิษที่ตกค้างจากควันบุหรี่หรือที่เรียกว่า **"บุหรี่มือสาม"** อาจเกิดอาการผิวหนังอักเสบ

ที่มา : กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

  เผยแพร่ : 3 พฤศจิกายน 2566
กลุ่มสื่อสารความเสี่ยงโรคและภัยสุขภาพ

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี
591 หมู่ 12 ตำบลสามพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

 1422
สายด่วนกรมควบคุมโรค

๑๘. ข้อมูลใด**ไม่ปรากฏ**ในบทอ่านนี้

ก. การรักษาผู้ที่ติดบุหรี่ไฟฟ้า

ข. ปัญหาบุหรี่ไฟฟ้าในปัจจุบัน

ค. ผลกระทบที่เกิดจากบุหรี่ไฟฟ้า

ง. อันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าที่มีต่อร่างกาย

๑๙. จากความหมายของ “บุหรืมือสาม” ในบทอ่าน ข้อใดควรหมายถึง “บุหรืมือหนึ่ง”

ก. ควันบุหรืที่ผู้สูบบุหรืดูดเข้าไปในร่างกาย

ข. ควันบุหรืที่ผู้สูบบุหรืพ่นลมหายใจออกมา

ค. ละอองไอสารเคมีที่เป็นพิษที่ผู้สูบบุหรืพ่นลมหายใจออกมา

ง. การสัมผัสสารพิษจากควันบุหรืที่ผู้สูบบุหรืทิ้งไว้ตามที่ต่าง ๆ

๒๐. ข้อใดเป็นคำขวัญที่เหมาะสมกับบทอ่านนี้

ก. งดสูบบุหรื เพื่อชีวิตที่ดีกว่า

ข. ร่วมใจ ร่วมรณรงค์ต่อต้านภัยบุหรื

ค. คิดสัณนิท เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

ง. ปลอดโรคร้าย... ต้องทำลายบุหรืไฟฟ้า

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “การอ่านคือการเรียนรู้ที่ยั่งยืน” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๐-๑๒ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที